

Proizvodnja malina u BiH, koja je jedna od najperspektivnijih grana voćarstva i s pravom nosi epitet "crveno zlato", mogla bi biti trajno ugrožena pošto su velike površine zemljišta zasađene sadnicama zaraženim rakom korijena maline, saznaju "Nezavisne".

Međutim, višestruku štetu proizvodnji malina i ukupnoj voćarskoj proizvodnji moglo bi nanijeti širenje ove bakterije, koja napada i ostale voćne vrste, vinovu lozu i ruže, što bi svakako bilo pogubno. Da bi do toga zaista moglo doći govori i podatak da se bakterija može proširiti i putem poljoprivredne mehanizacije koja je radila na zaraženim površinama, a zatim prešla na drugu lokaciju.

Sve ovo potvrđuju dokumenti nadležnih institucija, a koji su u posjedu "Nezavisnih", iz kojih je vidljivo da je sprovedenim analizama u uzorcima sadnica maline sorti polka i miker, uzetih sa zasada u Čelincu, utvrđeno "prisustvo fitopatogene bakterije koja uzrokuje rak korijena maline i drugih biljaka domaćina".

Prisustvo ove opasne bakterije otkriveno je i u dvije pošiljke koje su uvezene u BiH, a u kojima je bilo gotovo 400.000 zaraženih sadnica koje su podijeljene širom BiH, što bi moglo da izazove katastrofu ukoliko dođe do širenja ove bakterije.

Naime, proizvođači iz Čelince su oko 32.000 zaraženih sadnica nabavili od firme "Fruti Funghi" iz Visokog, koja posjeduje voćni rasadnik, a na prisustvo bakterije posumnjali su odmah prilikom sadnje, jer su neobične pojave i zadebljanja na korijenu biljke vidljive golim okom! Pored toga, inspektori su utvrdili i da taj sadni materijal nije bio deklarisan i označen u skladu sa zakonom.

Nakon dobijenih rezultata analiza na Poljoprivrednom institutu RS i potvrde prisustva ove bakterije, inspektori su naredili i izvršili uništavanje cjelokupne količine nabavljenih sadnica.

Za sada nije poznato kolika je ukupna površina u BiH koja je zasađena zaraženim sadnicama malina, koje je prodala ova firma, mada se sumnja u velike površine, imajući u vidu da se "Fruti Funghi" već više godina bavi proizvodnjom, preradom i prometom šumskih plodova, ali ima i voćni rasadnik.

Da je ovo zaista ozbiljan problem pokazuju i podaci Inspektorata RS prema kojima su 24. decembra prošle godine na području RS presreli u prometu pošiljku sadnog materijala maline porijeklom iz Poljske, koja je uvezena preko graničnog prelaza Izačić, od strane uvoznika iz Mostara, a u kojoj je kasnijom analizom potvrđeno prisustvo ove opasne bakterije.

"Uvidom u dokumentaciju o uvozu utvrđeno je da je u spornoj pošiljki uvezeno 211.050 komada sadnica maline, od kojih je značajan dio podijeljen poljoprivrednim proizvođačima na području RS i FBiH, a u momentu kontrole u transportu je zatečeno 16.000 sadnica", istakli su iz Inspektorata RS. Dodaju da su uvozniku naložili povlačenje iz prometa i uništavanje sadnog materijala, te su o svemu ovome obavijestili resorna ministarstva entiteta, Upravu za zaštitu zdravlja bilja BiH, kao i Federalnu upravu za inspekcijske poslove. Potom je, kako su kazali, na području FBiH zaustavljena još jedna pošiljka sadnica maline u količini od 185.000 komada. Iz Inspektorata RS su rekli da su pošiljke sadnog materijala koje su u 2015. godini uvezene preko graničnih prelaza na kojima nadzor vrši inspekcija RS bile ispravne.

Nebojša Berić, proizvođač malina iz Čelinca, kazao nam je da je u novembru prošle godine kupio 24.300 sadnica maline, sorti polka i miker, koje je planirao zasaditi na prethodno uređenoj površini u šta je uložio značajna sredstva, prije svega u infrastrukturu. Kako je rekao, sadnice je kupio od firme "Fruti Funghi" iz Visokog, od koje je 7.550 takvih sadnica kupio i još jedan proizvođač malina iz Čelinca, a što ih je sve zajedno koštalo oko 26.000 maraka. Berić ističe da su prilikom sadnje primijetili čudne pojave na korijenu sadnica.

"Nažalost, kasno smo uočili oboljenje, jer smo dotad već zasadili oko dvije trećine ukupne površine", rekao je Berić. Prema njegovim riječima, zbog ovakvih stvari i neodgovornosti pojedinaca urušava se jedna od najperspektivnijih grana voćarstva, a postoji i rizik da ova bakterija sada napadne i drugo voće. Kako je rekao, cijeli ovaj slučaj završiće na sudu, jer je imao u planu da pokrene ozbiljnu proizvodnju.

Stručnjaci koje smo kontaktirali pojašnjavaju da se ovo oboljenje manifestuje u obrazovanju zadebljanja na podzemnim i nadzemnim dijelovima maline. Kao posljedica toga izdanci maline prvo zaostaju u porastu, a zatim prekidaju dalji rast i do kraja vegetacije se vrlo često suše. Ističu da se zaraza na zdrave biljke prenosi preko povreda i oštećenja koja se stvaraju prilikom izvođenja obrade zemljišta, rezidbe i ubodom insekata, a u zasade se unosi zaraženim sadnim materijalom.

"U slučaju kada se desi potencijalna zaraza sadnim materijalom stručna preporuka je da se to zemljište ne koristi za proizvodnju maline, a samim tim i za drugu voćarsku proizvodnju sljedećih pet do šest godina da bi se izbjegla dalja zaraza", navode stručnjaci iz ove oblasti. Dodaju da je zemljište potrebno ili ostaviti da se uledini ili sijati strna žita i kukuruz u narednim godinama. Prilikom obrade zemljišta, zbog mogućnosti prenošenja patogena česticama zemlje, treba obavezno čistiti oruđe za obradu zemljišta nakon svake radne operacije.

I donirane sadnice zaražene

I donirane sadnice malina, koje su proizvođači iz Sanskog Mosta nedavno dobili u okviru programa Evropske unije za pomoć poplavljenim poljoprivrednicima, zaražene su rakom

Zaražene maline prijete da uruše voćarstvo u BiH

Autor Agro Servis

Srijeda, 13 Januar 2016 15:30

---

korijena.

Nermin Grebo, predsjednik Udruženja "Sanski malinari", rekao je da su to potvrdili rezultati analize koja je sprovedena u Sarajevu.

"Riječ je o veoma opasnom i neizlječivom oboljenju korijena sadnica. Bakterija koja uzrokuje tu bolest može da preživi u zemlji do tri godine te da ostane aktivna i kada se uklone zaražene sadnice", rekao je Grebo. On je dodao kako je loša okolnost to što je veliki broj malinara, korisnika donacije, iskoristio povoljne vremenske prilike u posljednjih mjesec dana kako bi zasadili donirane sadnice.

Izvor: Nezavisne novine